

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Професійний розвиток педагога

Матеріали IV регіонального науково-практичного семінару
*«Сучасний вчитель початкових класів:
реалії та перспективи»*
10 грудня 2013 року

Рівне
Видавець О.Зень
2013

УДК 373.3.011.3-051.
ББК 74.204.2
П-84

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 4 від 24 листопада 2013 р.)

Програмний комітет:

- Постоловський Руслан Михайлович** – кандидат історичних наук, професор, ректор РДГУ – **голова оргкомітету**;
- Поніманська Тамара Іллівна** – кандидат педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи РДГУ – **заступник голови оргкомітету**;
- Павелків Роман Володимирович** – доктор психологічних наук., професор, проректор з науково-педагогічної та навчально-методичної роботи РДГУ – **заступник голови оргкомітету**;
- Сілков Валерій Васильович** – кандидат педагогічних наук, професор, декан педагогічного факультету РДГУ;
- Колупаєва Тетяна Євстафіївна** – кандидат педагогічних наук, професор;
- Бричок Борис Павлович** – кандидат педагогічних наук, професор;
- Яковишина Тетяна В'ячеславівна** – кандидат педагогічних наук, доцент;
- Гудовсек Оксана Анатоліївна** – кандидат педагогічних наук, доцент;
- Шевців Зоя Михайлівна** – кандидат педагогічних наук, доцент;
- Бричок Світлана Борисівна** – кандидат педагогічних наук, доцент;
- Боровець Олена Віталіївна** – кандидат педагогічних наук, доцент;
- Веремчук Алла Петрівна** – кандидат педагогічних наук, доцент;
- Міщеня Оксана Миколаївна** – кандидат педагогічних наук, доцент;

Рецензенти:

- Чепіль Марія Миронівна** – доктор педагогічних наук, завідувач кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
- Пальчевський Степан Сергійович** – доктор педагогічних наук, професор кафедри загальної і соціальної педагогіки та управління освітою Рівненського державного гуманітарного університету

Професійний розвиток педагога. Матеріали IV регіонального науково-практичного семінару «Сучасний вчитель початкових класів: реалії та перспективи» – Рівне: О.Зень, 2013.- 160 с.

ISBN 978-617-601-074-6

У матеріалах IV регіонального науково-практичного семінару подаються статті викладачів Рівненських вищих навчальних закладів, статті та конспекти навчальних занять вчителів загальноосвітніх шкіл. Представлена тематика розроблена з урахуванням сучасного вітчизняного та зарубіжного педагогічного досвіду, досягнень педагогічної та психологічної науки.

Матеріали були представлені на науково-практичному семінарі "Сучасний вчитель початкових класів: реалії та перспективи", проведеного кафедрою педагогіки початкової освіти за участю представників міського управління освіти, викладачів, завучів та вчителів шкіл.

Матеріали розраховані на викладачів, вчителів та студентів психолого-педагогічних спеціальностей.

*За достовірність фактів, дат, назв і т.п. відповідають автори статей.
Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.*

ISBN 978-617-601-074-6

© Автори статей, 2013

Список використаних джерел

1. Волчаста М.М. Наступність у вивченні геометричного матеріалу в початковій та основній школі: Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.02 / М.М. Волчаста / Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. — К., 2003. — 20 с.: табл. — укр.
2. Гончаренко С. Український педагогічний словник. — Київ: Либідь, 1997. 376 с.
3. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою: 1-4 класи.- Київ: Видавничий дім «Освіта», 2012. — 392 с.
4. Преемственность в обучении математике: Пособие для учителей. //Сб. ст. /Сост. А.Пышкало. - М.: Просвещение, 1978. - 239с.
5. Сілков В.В., Братчик О.І. Про організацію навчання математики учнів 5-х класів на етапі переходу з початкової до середньої ланки. Самовираження, самореалізація і самоствердження особистості гімназиста при вивченні математики у початковій і середній школі засобами особистісно-орієнтованого навчання. Методичний посібник на допомогу вчителям математики та початкових класів. — Рівне: РДГУ, РДГГ, 2005. — 74 с.

СТАНДАРТИ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ВИМІРІ

Колунаєва Тетяна Євстафіївна
кандидат педагогічних наук,
професор кафедри педагогіки початкової освіти
Рівненського державного гуманітарного університету

Стратегічне спрямування розвитку освіти України, завдання, які ставляться перед вищою освітою, та практичні кроки з її розвитку, удосконалення організації і змісту, інформатизація та впровадження інноваційних освітніх технологій спрямовані на всебічну (комплексну) інтеграцію вітчизняної вищої освіти з європейською, що сприятиме ефективному досягненню основних цілей Болонського процесу.

Конкретне впровадження змісту європейської освіти є результатом трьох фундаментальних принципів, яких дотримується європейське педагогічне співтовариство: впровадження міжнародних стандартів освіти; освіта на основі спільних культурних цінностей, що базуються на європейських традиціях; освіта толерантності, поваги до різності, співробітництва, поваги до прав людини та фундаментальних свобод, розвиток можливостей для життя в демократичному суспільстві.

Успіх становлення України в європейському просторі залежить від того, як система освіти реагує на потреби суспільства сьогодення. Адже сучасна українська освіта поставила перед собою мету сприяти розвитку демократичної культури, формуванню необхідних для проживання у європейську співтовариств компетентностей, набуттю необхідних для цього політико-правових та соціально-економічних знань.

Певний крок до Болонського процесу – розроблення в Україні державних стандартів освіти. Стандарти вищої освіти з певної спеціальності формуються за трьома рівнями: державний стандарт, галузевий стандарт, стандарт вищих навчальних закладів.

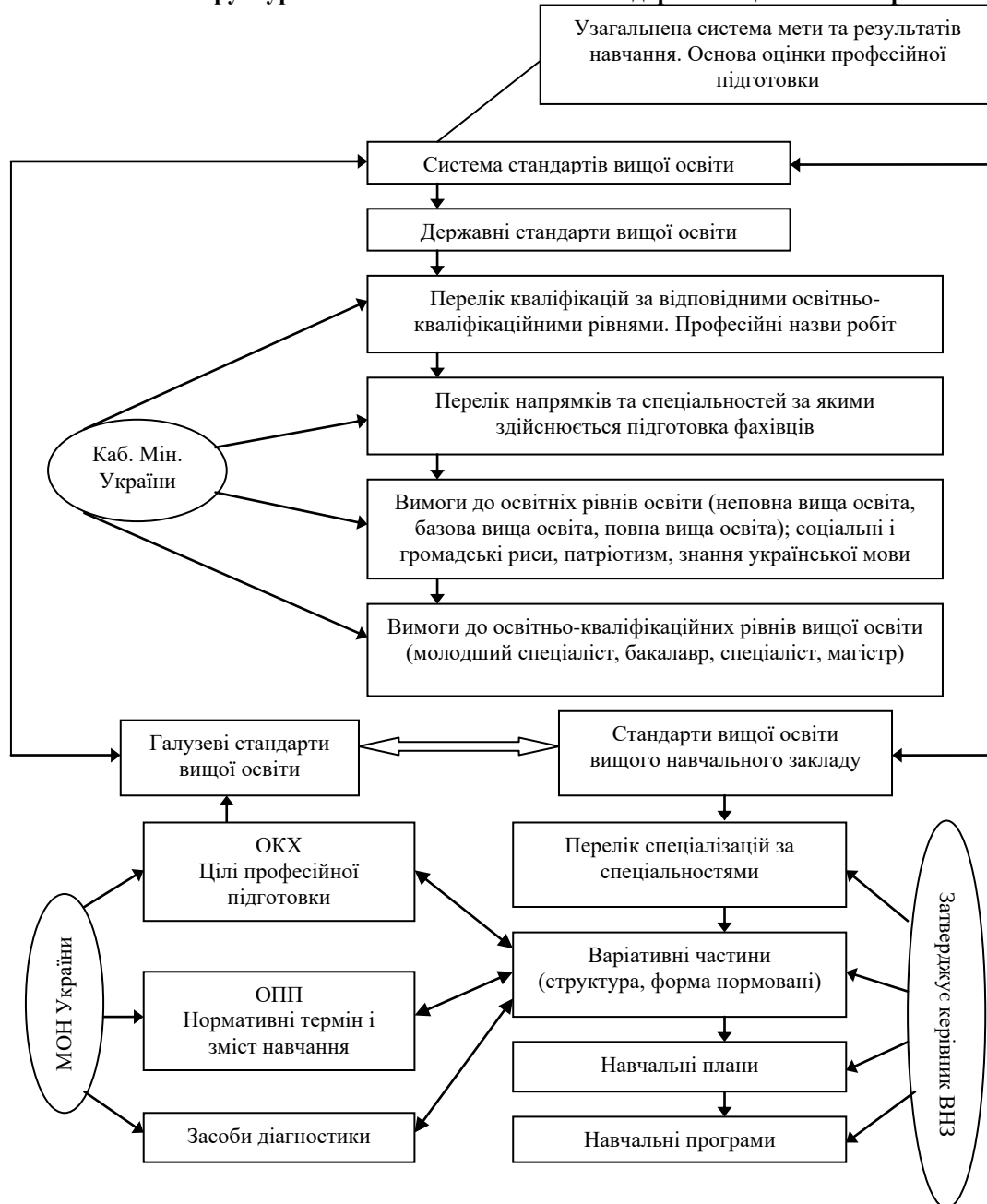
Державні стандарти вищої освіти визначають перелік напрямів, спеціальностей, кваліфікацій за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста, магістра та вимоги до професійної підготовки фахівців.

Галузеві стандарти вищої освіти відображають освітньо-кваліфікаційну характеристику випускника вищого навчального закладу, місце фахівця у структурі галузей економіки, вимоги до рівня його компетентностей, систему виробничих функцій і сфер діяльності. Крім того, галузеві стандарти визначають термін навчання за відповідними програмами підготовки, критерії та засоби контролю якості вищої освіти.

Стандарти вищої освіти вищих навчальних закладів визначають спеціалізації підготовки фахівців з урахуванням вимог ринку праці та регіональних особливостей, варіативні частини програм підготовки фахівців (зміст, кількість, термін вивчення навчальних дисциплін), навчальні плани та графіки навчального процесу, форми навчальних занять і форми підсумкового контролю [5].

Дослідники освітніх стандартів В.Петренко, Н.Тализіна, Н.Ничкало, С.Гончаренко, Б.Гершунський, В.Ледньов, В.Байденко, Н.Селєзньова, В.Соколов та інші обґрунтовано дійшли висновку, що освітній стандарт, який відображає цілі функціонування та розвитку освітньої системи, є сукупністю соціальних вимог – норм до рівня освіченості, підготовленості випускника власне до освітньої системи. Так, Н.Г.Ничкало наголошує, що нормативність стандарту полягає в чіткому, детальному окресленні результатів навчання й виховання [5]. Аналогічну думку висловлює В.Байденко: освітній стандарт як соціальна норма життєздатний тільки завдяки своїй спрямованості на результати навчання – характеристики особистісних "приростів" з огляду забезпечення ефективної життєдіяльності особистості в соціумі та підвищення потенціалу її самореалізації й компетенції у межах загальної та професійної культури моралі, духовності та соціальної відповідальності [2].

Структурно-логічна схема системи стандартів вищої освіти України

Примітка: назва та зміст складових в прямокутниках, затверджуючі органи в овалах

Згідно з вимогами технології розробки українських освітніх стандартів для вищої школи саме вміння вирішувати соціальні проблеми і завдання професійної діяльності становить базу для визначення цілей навчання на рівні навчальних дисциплін. Концептуально-методологічна модель українських освітніх стандартів є втілення елементів схеми проектування педагогічних цілей, розробленої у циклі робіт, виконаних під керівництвом Н.Ф.Тализіної. Так, Н.Тализіна вважає модель фахівця, що ґрунтується на кваліфікаційній характеристиці працівника, який обіймає певну посаду в системі суспільного виробництва. Першим кроком переходу від моделі фахівця до моделі його підготовки є, на її думку, виокремлення і повний опис типових завдань, які фахівець має розв'язувати у своїй професійній діяльності. Ці завдання вибудовуються в ієрархію, яка одночасно є ієрархією цілей вищої освіти.

Вчені В.Л.Петренко удосконалив розглянуту схему. Він запропонував розширити функції та зміст кваліфікаційної характеристики, додавши до її складу опис здатностей та умінь випускника вищого навчального закладу вирішувати соціальні проблеми і завдання професійної діяльності. Таким чином кваліфікаційна характеристика трансформувалася в освітньо-кваліфікаційну характеристику (ОКХ), що містить модель випускника ВНЗ у вигляді формалізованого опису його особистості через перелік здатностей та умінь вирішувати проблеми й завдання соціальної сфери і формалізованого опису його професійної діяльності через перелік типових завдань та відповідних умінь, що забезпечують їх розв'язання. Зазначена модель є інструментом розв'язання психолого-педагогічних завдань, бо на її основі будується модель професійної підготовки майбутнього фахівця – складова освітньо-професійної програми (ОПП).

Поділяємо думку Г.В.Красильникової та В.І.Бегняк про те, що технологія розроблення українських стандартів вищої освіти дає змогу обґрунтовано відбрати необхідні уміння та здатності, відкидати застарілі і постійно доповнювати їх новітніми, зумовленими сучасними вимогами педагогічної науки та практики, процесами розвитку суспільства: глобалізацією, інформатизацією тощо [4].

До обов'язкових функцій освітніх стандартів фахівці відносять забезпечення єдності освітнього простору, об'єктивізацію оцінки функціонування освітньої системи, забезпечення ефективного управління системою вищої освіти, підвищення якості підготовки випускників.

Отже, галузеві стандарти вищої освіти є стандартами досягнень у вигляді системи вмінь із вказівкою на вид і рівень їх сформованості, а стандарти вищого навчального закладу є стандартами змісту. Спираючись на класифікацію підходів до встановлення стандартів досягнень, за Р.Томасом, можна констатувати, що у галузевому компоненті українських освітніх стандартів для вищої школи синтезовано елементи двох підходів – ідеально освіченої людини та запитів ринку праці.

З метою впровадження українських національних стандартів і рекомендацій для забезпечення якості освітньої діяльності:

- проводяться заходи з адаптації національної системи щодо забезпечення якості стандартів у Європейському освітньому просторі;
- Міністерством освіти і науки України підготовлені плани і встановлені терміни для вдосконалення і погодження національної системи забезпечення якості вищої освіти відповідно до стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якостей у Європейському освітньому просторі;
- В Україні формується національна система моніторингу і визначення рейтингу навчальних закладів, яка використовує при оцінюванні діяльності міжнародні показники.

З метою розвитку зовнішньої системи забезпечення якості:

- національна система забезпечення якості реалізується через системи ліцензування і акредитації;
- система гарантії якості включає в себе: внутрішнє оцінювання (самоаналіз навчального закладу з наступною підготовкою документів на ліцензування чи при проведенні акредитації);
- зовнішнє оцінювання (експертне оцінювання діяльності вищого навчального закладу);
- створюється відповідна система інформування суспільства про результати акредитації;
- здійснюється внутрішня оцінка забезпечення якості вищих навчальних закладів через систему ректорських контрольних робіт і систему державних екзаменаційних комісій;
- в Україні функціонує незалежна державна інспекція;
- до участі в оцінці якості вищого навчального закладу залучаються студенти і громадськість;
- в усіх регіонах при обласних управліннях освіти створено громадські акредитаційні комісії.

Щодо участі студентів у забезпеченні якості:

- залучені такі аспекти системи забезпечення якості:
- як представники органів студентського самоврядування в складі управління національного агентства із забезпечення якості;
- як повноправні члени і спостерігачі в командах, сформованих для зовнішньої перевірки;
- як респонденти соціологічних опитувань стосовно зовнішнього оцінювання.

З метою наступного розвитку національної системи освіти, забезпечення якості вищої освіти України і інтеграції в європейське світове співтовариство стосовно забезпечення якості прийнято:

- розробити рекомендації стосовно впровадження національних Стандартів і Рекомендацій для забезпечення якості в Європейському освітньому просторі;
- створити систему акредитацій і національний світовий акредитаційний центр;
- розробити заходи щодо підвищення рівня участі України у зовнішній системі забезпечення якості;
- розробити правові механізми участі роботодавців (бізнес-структур) у процедурі контролю і громадської відповідальності за якість професійної освіти;
- розробити заходи щодо підвищення рівня участі студентів у національній системі забезпечення якості;
- розробити й запровадити постійно діючий моніторинг якості вищої освіти з урахуванням світового, європейського і національного досвіду;
- удосконалити рейтингову систему оцінювання результатів діяльності вищих навчальних закладів як інструмента управління якістю вищої освіти [2].

Таким чином, стандарти освіти є істотним елементом будь-якої національної системи освіти, тип якої визначається політичними, соціально-економічними умовами, традиціями певної країни тощо.

У свою чергу типи системи освіти впливає на функції, вид та структуру освітніх стандартів. Але незалежно від цього на підставі загальних підходів до стандартизації національні стандарти за ознаками компетенції розробляються та затверджуються на рівні держави, галузі чи організації [3].

Розроблення прийнятої для всіх країн-учасниць Болонського процесу процедури встановлення еквівалентності освітніх стандартів, тобто академічних кваліфікацій, навчальних курсів, дипломів, свідоцтв тощо, неможливе без гармонізації вимог системи стандартів вищої освіти України зі стандартами фахових асоціацій та вимогами професійних спілок Європейських країн і освітніх стандартів провідних університетів за прийнятими в Європі критеріями, механізмами та методами оцінювання якості фахової підготовки та освіти.

Список використаних джерел

1. Державні стандарти вищої освіти: теорія і методика. За ред. Н.Г.Ничкало. Хмельницький: ГУП, 2002 – 85 с.
2. Байденко В.И. Образовательные стандарты: опыт системного исследования: монография / В. И. Байденко. – Нижний Новгород: Новгородский государственный университет им.Ярослава Мудрого, 1999. – 440 с.
3. Кондрашов Л. Проблемы вищої педагогічної освіти та її модернізації у світлі Болонської угоди. / Л. Кондрашов // Вища школа – 2008 - № 1 - С. 26-34
4. Красильникова Г.В. Стандарти вищої освіти України та Російської Федерації: компаративний аналіз / Г.В. Красильникова, В.І. Бег // Проблеми освіти. – 2003. – Вип.34. – С.92-105
5. Кремень В.Г. Вища освіта України та Болонський процес / МОНУ; за ред. В. Г. Кременя; авт. М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, В. Д. Шинкарук та ін. - Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2004. - 384 с.

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ УМІНЬ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА

*Белаш Тетяна Степанівна,
вчитель початкових класів,
Сарненська ЗОШ І-ІІ ст. № 2*

Стаття присвячена проблемі педагогічної комунікації, а саме формуванню комунікативних умінь майбутніх педагогів.

Ключові поняття: комунікація, педагогічне спілкування, педагогічна техніка, культура мовлення.

Постановка проблеми. Володінню комунікацією як засобом професійної діяльності потрібно вчитися. Класичним прикладом цього є досвід А.Макаренка. Молодий педагог, відчувши свою безпорадність у спілкуванні з вихованцями, почав наполегливо працювати, удосконалюючи свій голос, дикцію, дихання. Відомі його висновки: "Я став справжнім майстром тільки тоді, коли навчився говорити "Іди сюди" з 15 —20 відтінками, коли навчився давати 20 нюансів на обличчі, в постаті і в голосі. І тоді я не боявся, що хтось до мене не підійде або не почує того, що треба". Видатний педагог вважав, що вчитель повинен так говорити, щоб діти відчули в його словах волю, культуру, особистість.

Мовлення вчителя є показником його педагогічної культури, засобом самовираження і самоутвердження його особистості. Ця думка В. Сухомлинського розвиває висновки А. Макаренка. Сухомлинський розробив своєрідний кодекс мовлення педагогів. Він вважав, що слово його не повинно бути брутальним, непристойним, фальшивим, нецирим. Особливо наголошував на своєрідній психотерапевтичній функції слова вчителя, вважаючи це обов'язковою умовою спілкування — діалогу між учителем та учнями. Вислови "душа дитини" і "слово вчителя" він ставив поряд.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Цю проблему досліджували такі педагоги як Н.Бабич, Н. Баранник, Н. Босак, Т. Вижимова, Б. Дяченко, Л. Зазуліна, І. Кухарчук, К. Климова, Г.Клочек, М. Корнілов, В. Лагно, Л. Лучкіна, Т. Окуневич, Г. Олійник, О.Попова, Н. Савельєва, Т.Симоненко, Г. Слезь, Л. Стасів, В. Сухомлинський, В. Усатий, О. Хома, С. Цінько, Т. Чубань, О.Шевнюк та ін..

Об'єкт дослідження: професійно педагогічна комунікація майбутнього педагога..

Предмет дослідження: є педагогічні та лінгвістичні умови формування комунікативних умінь і навичок майбутніх вчителів початкових класів.

Мета. розробити, теоретично обґрунтувати й експериментально перевірити рівень сформованості комунікативних умінь майбутніх педагогів, на основі аналізу цих умінь і навичок запропонувати шляхи і способи покращення їхньої професійної комунікативно-мовленнєвої діяльності.

Відповідно до мети в статті реалізуються такі завдання:

- здійснити історико-педагогічний та теоретичний аналіз досліджуваної проблеми;
- визначити рівень дослідженості комунікативних умінь і навичок вчителів в науково-педагогічній літературі;
- уточнити сутність базових понять дослідження «комунікація», «педагогічне спілкування», «педагогічна техніка», «культура мовлення».

Основний матеріал

Сьогодні педагогіка спілкування є цариною наукового вивчення. На думку філософів, соціологів, спілкування є таким соціальним процесом, у якому відбувається обмін діяльністю, досвідом, що втілені в матеріальну та духовну культуру. Комунікація є однією з найважливіших умов формування свідомості, самосвідомості особистості, стимулятором її психічних властивостей.

Питання обміну інформацією протягом століть уважалися актуальними. Перша характеристика комунікативного процесу з'являється ще в період античності, у творах видатних філософів і мислителів Стародавньої Греції й Стародавнього Риму. Саме вони заклали основи риторики й герменевтики, культури

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
-----------	---

НАПРЯМ

"АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ"

<i>Павелків Роман Володимирович</i> ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ	5
<i>Сілков Валерій Васильович</i> ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДІЙСНЮВАТИ НАСТУПНІСТЬ У НАВЧАННІ МАТЕМАТИКИ МІЖ I-IV ТА V-VI КЛАСАМИ	7
<i>Колупаєва Тетяна Євстафіївна</i> СТАНДАРТИ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ВИМІРІ	10
<i>Белаши Тетяна Степанівна</i> ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ УМІНЬ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА	13
<i>Болгар Олена Миколаївна</i> ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ КІНЦЯ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ	16
<i>Боровець Олена Віталіївна</i> ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ	19
<i>Бричок Борис Павлович</i> МАЙБУТНІЙ ВЧИТЕЛЬ ФОРМУЄТЬСЯ ЩЕ ЗА ШКІЛЬНОЮ ПАРТОЮ	22
<i>Бричок Світлана Борисівна</i> ТВОРЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА: ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ РОЗВИТКУ	24
<i>Веремчук Алла Петрівна</i> ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ І СУЧАСНІ ВИМОГИ ДО ЙОГО ОСОБИСТОСТІ	28
<i>Гданьян Олександр Олександрович</i> ДИДАКТИЧНА МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ	31
<i>Грицай Наталія Богданівна</i> ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ МЕТОДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ У СУЧАСНІЙ ВИЩІЙ ШКОЛІ	33
<i>Гудовсек Оксана Анатоліївна</i> АРТПЕДАГОГІКА - НОВИЙ НАПРЯМ В СИСТЕМІ ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	35
<i>Дерманська Наталі Вікторівна</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ДОСВІДУ В.СУХОМЛІНСЬКОГО В СУЧАСНИХ УМОВАХ	37
<i>Дмитренко Галина Олександрівна</i> ОСНОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПІДХОДУ ДО ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	40
<i>Захарчук Зоя Олександрівна</i> ХОРОВА ДЕКЛАМАЦІЯ ЯК ЗАСІБ УСВІДОМЛЕННЯ ФАКТИЧНОГО ТА ОБРАЗНОГО ЗМІСТУ ВІРША, ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ВИРАЗНОГО ЧИТАННЯ	42
<i>Іскра Лілія Віталіївна</i> ІДЕЇ ВИХОВАННЯ В ДУСІ МИРУ У СУЧАСНІЙ ШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ	47

<i>Катеринюк Вікторія Іванівна</i>	ГУМАНІСТИЧНА СПРЯМОВАНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ШЛЯХ ПОПЕРЕДЖЕННЯ КОНФЛІКТІВ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ	48
<i>Красовська Ольга Олександрівна</i>	ЗНАННЄВИЙ КОМПОНЕНТ У ЗМІСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В ГАЛУЗІ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ	50
<i>Мартинчук Ольга Володимирівна</i>	БОЛОНСЬКИЙ ПРОЦЕС У ЙОГО ГЕНЕЗИСІ ТА РОЗВИТКУ	53
<i>Міщенич Оксана Миколаївна</i>	ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ САМОСВІДОМОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	56
<i>Мішук Наталія Андріївна</i>	РОЗВИТОК КРЕАТИВНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЯК ПРОГНОЗУВАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	59
<i>Петрушина Неоніла Павлівна</i>	НАДАННЯ ПІДТРИМКИ УЧНЯМ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ В СУЧАСНІЙ ШКОЛІ	62
<i>Рудич Зінаїда Володимирівна</i>	СОЦІОКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНЦІЯ В МЕРЕЖІ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ	64
<i>Сафронюк Інна Іванівна</i>	ПРИКЛАДНА ІННОВАТИКА В СКЛАДНИХ УМОВАХ	66
<i>Шевців Зоя Михайлівна</i>	ПРАКТИКА ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО- ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	69
<i>Шутяк Володимир Георгійович</i>	ПРО ПОЛІТЕХНІЧНУ ОСВІТУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	71
<i>Яковишина Тетяна В'ячеславівна</i>	ІННОВАЦІЙНА ПЕРЕБУДОВА НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У РОБОТІ КАФЕДРИ ПЕДАГОГІКИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	75
<i>Юрчик Леся Михайлівна</i>	ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	78

НАПРЯМ

"РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ В НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ СУЧАСНОЇ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ"

<i>Андрущук Мирослава Володимирівна,</i>	УКРАЇНСЬКЕ ЧИТАННЯ 3 КЛАС	81
<i>Болгар Олена Миколаївна</i>	ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ТА ІМІДЖ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ	84
<i>Гойда Ольга Петрівна</i>	УРОК АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ. 2 КЛАС (ЗА ПІДРУЧНИКОМ О. КАРП'ЮК)	86
<i>Грибчук Світлана Миколаївна, Невелічук Лариса Петрівна</i>	РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ В НАВЧАННІ МОЛОДШИХ КЛАСІВ	89
<i>Грицюта Олена Анатоліївна, Кривко Валентина Григорівна, Мосійчук Галина Анатоліївна</i>	РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ В НАВЧАННІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	91
<i>Дзюбук Галина Володимирівна</i>	ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ В "ШКОЛІ ЩАСЛИВОЇ ДИТИНИ"	96

<i>Дубінська Олена Володимирівна</i> ІНТЕГРОВАНІЙ УРОК (ЧИТАННЯ, ПРИРОДОЗНАВСТВО, ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО) 1 КЛАС	<u>98</u>
<i>Кухарчук Валентина Степанівна</i> УРОК ПИСЬМА В БУКВАРНИЙ ПЕРІОД НАВЧАННЯ ГРАМОТИ	<u>100</u>
<i>Мащенко Вікторія Ігорівна</i> ОЗНАЙОМЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ЕЛЕМЕНТАМИ МИЛОЗВУЧНОСТІ ТА ВИРАЗНОСТІ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	<u>103</u>
<i>Миронюк Галина В'ячеславівна</i> ПСИХОЛОГО-ЛІНГВІСТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	<u>106</u>
<i>Порадюк Оксана Миколаївна</i> ОПТИМАЛЬНІ ШЛЯХИ САМОРОЗВИТКУ, САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ТА САМОРЕАЛІЗАЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ ЧИТАННЯ	<u>109</u>
<i>Приходько Лариса Миколаївна</i> ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ ІГОР, ІГРОВИХ СИТУАЦІЙ У НАВЧАЛЬНО - ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	<u>112</u>
<i>Раджабова Тетяна Миколаївна</i> УРОК СЛОВЕСНОСТІ В 2-ОМУ КЛАСІ	<u>115</u>
<i>Рябова Олена Анатоліївна</i> УРОК МАТЕМАТИКИ 1 КЛАС	<u>118</u>
<i>Саковська Тетяна Миколаївна</i> ВИХОВНА ГОДИНА. 1 КЛАС	<u>121</u>
<i>Сидорук Галина Василівна</i> УРОК З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ (4 КЛАС ЗА ПІДРУЧНИКОМ О. КАРП'ЮК)	<u>124</u>
<i>Стельмах Ольга Миколаївна</i> ВИХОВНА ГОДИНА	<u>127</u>
<i>Суржук Тетяна Борисівна</i> ОПРАЦЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО ТЕКСТУ В УМОВАХ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ЧИТАННЯ	<u>129</u>
<i>Тимошенко Оксана Анатоліївна</i> ВИХОВНА ГОДИНА	<u>132</u>
<i>Тишина Вікторія Вікторівна</i> ВИХОВНА ГОДИНА 3 КЛАС	<u>137</u>
<i>Ткачук Ольга Сергіївна</i> ФОРМУВАННЯ ФОНЕТИКО-ОРФОЕПІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	<u>140</u>
<i>Усач Лариса Володимирівна</i> ВЗАЄМОДІЯ ПЕДАГОГА ТА СІМ'Ї ПРИ ФОРМУВАННІ ЕТНОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	<u>141</u>
<i>Фірсова Ольга Валеріївна</i> УРОК МАТЕМАТИКИ. 3 КЛАС	<u>145</u>
<i>Шоха Олена Святославівна</i> УКРАЇНСЬКА МОВА. 3 КЛАС	<u>149</u>
<i>Яценя Алла Володимирівна</i> МАТЕМАТИКА. 1 КЛАС	<u>153</u>